

ZLOČIN NA BRDU POGLEDIĆ KRAJ GLINE

IZVJEŠTAJI S TREĆEG (DRUGOG PONOVLJENOG) SUĐENJA

25. listopada 2010. – čitanje optužnice, dokazni postupak

Izvyštava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prate i Jelena Đokić Jović, Documenta, Nebojša Paunović, OSCE, Mara Miljević, supruga okrivljenika, predstavnici medija...

Predsjednica vijeća objavila je sastav vijeća.

Branitelj okrivljenog, odvjetnik Konstanjšek, zatražio je izuzeće vijeća obrazlažući taj zahtjev činjenicom da su predsjednica, a i članovi vijeća bili uključeni u donošenje rješenja o produljenju pritvora te da su sudjelovali u rješavanju žalbi protiv rješenja o provođenju istrage.

Braniteljica okrivljenog, odvjetnica Šijan, zatražila je izuzeće Županijskog suda u Sisku te je predložila da se predmet uputi na suđenje u jedan od 4 županijska suda, sukladno čl. 12 st. 1 Zakona o primjeni statuta MKS u progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava.

Rješenjem predsjednika ŽS u Sisku odbijen je zahtjev branitelja okrivljenog za izuzeće predsjednika vijeća te članova vijeća.

Također je odbačen prijedlog braniteljice okrivljenog kojim je ona zatražila izuzeće Županijskog suda u Sisku. Vijeće je odbilo prijedloge branitelja za isključenje javnosti iz ovog kaznenog postupka kao i prijedlog za tonskim snimanjem glavne rasprave.

Očitovanje o krivnji

Nakon što je okrivljeniku pročitana optužnica ŽDO u Sisku, izjavio je da se ne osjeća krivim za kazneno djelo koje mu je njome stavljeno na teret.

Dokazni postupak

Svjedočenje – Marica Litrić

Supruga pokojnog Borislava Litrića iskazala je isto kao i na raspravi 2008. godine. Tijelo njezina pokojnog supruga ekshumirano je 1997. godine na brdu Pogledić, gdje je pronađen zajedno s pokojnim ocem Milanom i još nekolicinom ljudi.

Nema neposrednih saznanja o nestanku svoga pokojnog supruga i njegova oca. O navedenom događaju slušala je u TV emisiji „Istraga“.

Svjedočenje – Slavica Kaurić

Supruga pokojnog Janka Kaurića također nema neposrednih saznanja o načinu stradavanja njena pokojnog supruga.

Rekla je kako je na osnovu činjenice da je okrivljenik bio službena osoba, bila uvjerena da okrivljenik zna nešto o stradavanju njenog pokojnog supruga pa je iz tog razloga i podnijela kaznenu prijavu protiv okrivljenika.

Svjedočenje – Pavao Štajduhar

Svjedok Štajduhar ostao je kod iskaza koje je davao u ranijim postupcima.

Svjedok je izjavio kako su Borislav i Milan Litrić došli 30. kolovoza 1991., kao i Ante Žužić, dok je Janko Kaurić došao naknadno. Kritičnog dana nalazio se u krugu zatvora ispod jednog šatora, gdje se brinuo o podjeli hrane. S njim je bio i Ivan Pereković. Od ulaznih vrata zatvora bio je udaljen 10-ak metara, a Pereković 5-6 metara. Čuo je buku na vratima. Stražar Petrović otvorio je vrata. U krug zatvora ušla je uniformirana osoba, obučena u maskirnu uniformu sa opasačem i puškom u rukama te pištoljem. Nakon što je predao papir čuvaru Petroviću zajedno su otišli do samice odakle su izveli Litriće, Žužića i Kaurića. Njih četvorica išli su u koloni jedan za drugim, a zadnji je išao Žužić. Kada su se otvorila željezna vrata vidio je vani uniformirane osobe i neki automobil. Nakon 10-ak minuta čuo je da stražar Petrović govori drugim stražarima da imaju četiri zatvorenika manje za ručak i da ih je odveo Rade Miljević.

Svjedočenje – Ivan Pereković

Rekao je kako ostaje kod iskaza danog u istrazi¹ (dodajući kako je isto ponovio i tijekom ranije glavne rasprave).

Nakon što je svjedoku predočen iskaz dan tijekom glavne rasprave ponovio je kako i dalje ostaje kod iskaza danog tijekom istražnog postupka.

Svjedočenje – Mladen Beneta

Svjedok je rekao da zbog lošeg zdravstvenog stanja i smrti u obitelji nije u mogućnosti davati iskaz pred sudom te da u cijelosti ostaje kod iskaza danog tijekom ranije rasprave.²

¹ U istražnom postupku svjedok je rekao da je bio u prostoriji odakle je čuo da je Rade Miljević tražio da mu dovedu četvoricu zarobljenika. Na glavnoj raspravi je rekao da se tom prilikom nalazio u natkrivenom prostoru u dvorištu, zajedno sa Pavlom Štajduharom te da je s te pozicije vidio da je optuženik ušao u zatvor.

Tijekom ranijeg postupka svjedoku je već predočavan dio iskaza iz istrage te mu je ukazivano na nedosljednost u iskazivanju tada u istrazi i tijekom tog postupka - svjedok je rekao da se tijekom istrage nije precizno izjasnio.

² Na glavnoj raspravi 30. siječnja 2007. godine izjavio je kako su u sat i pol razmaka odvedeni prvo dvoje, a zatim četvero zatvorenika. Prvo dvoje odvedenih bili su otac i sin koje ne pozna po imenu.

Na ročištu glavne rasprave u ponovljenom postupku održanom dana 16. svibnja 2008. izjavio je da zbog narušenog psihičkog zdravlja nije u mogućnosti svjedočiti te da u cijelosti ostaje kod ranije danih iskaza.

Rekao je kako okrivljenika poznaje kao osobu koju je vidio više puta u krugu zatvora u Glini. Svjedok je iskazao da je sa ocem i sinom Litrić bio u prostoriji oko dva sata. Radilo se o „muzičkoj“ prostoriji. Tada im je bilo rečeno da će biti ubijeni ukoliko nešto ne priznaju. Po proteku nekog vremena isti su i odvedeni. Ne sjeća se da li je okrivljenik išta rekao kada je ušao u prostoriju. S njim je bilo još nekoliko ljudi.

Prije odvođenja nije čuo nikakvo kucanje na vrata niti predstavljanje. Nije čuo od stražara Petrovića da ih je „četvorica manje“ niti je išta čuo o sudbini odvedenih osoba.

Zapažanje monitora:

Tijekom ispitivanja neki od svjedoka nisu željeli odgovarati na pitanja postavljena od strane tužitelja i branitelja. Izjavili su kako ostaju kod ranijih iskaza, bilo onih danih u istrazi ili na glavnoj raspravi u ranijem postupku.³ Iako je čl. 243 st. 2 ZKP određeno da svjedok koji je došao sukladno pozivu, ali bez zakonskih razloga ne želi svjedočiti, se može kazniti novčano do iznosa od 20.000,00 kn, a potom i zatvoriti, predsjednica vijeća nije upozoravala svjedoke na spomenutu zakonsku odredbu niti je zatražila ikakvu lječničku dokumentaciju kojom bi se potkrijepile tvrdnje svjedoka u pogledu njihova psihičkog stanja.

26. listopada 2010. – nastavak dokaznog postupka

Izvjestava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prate i Jelena Đokić Jović, Documenta, Nebojša Paunović, OSCE, supruga okr. Miljević Mara Miljević, Marica Litrić, supruga pok. Borislava Litrića, Slavica Kaurić, supruga pok. Janka Kaurića, predstavnici medija...

Svjedočenje – Damir Vandelić

Rekao je kako se okrivljenika ne sjeća niti po imenu niti po izgledu. Za vrijeme boravka u zatvoru ne sjeća se da je čuo ime Miljević. U Glini je boravio u prostoriji veličine oko 60m². Sjeća se da su u tu prostoriju dovedene dvije osobe u civilnoj odjeći. Misli da je jedan bio Kaurić, a drugoj osobi se imena ne sjeća. Te su osobe izvedene i više se nikad nisu vratile. Po njih su došli stražari, misli da ih je bilo dvoje ili troje. Misli da se jedan od njih zvao Petrović, bio je stražar, a drugu dvojicu nije vidao.⁴ Svi su imali šarene uniforme.

Svjedok je potvrdio da je spominjao prilikom ranijih iskaza osobu imena Josu Kovačević ili kapetan Marić, no sasvim je siguran da to nije jedna te ista osoba. Josu Kovačevića pamti kao visokog, vitkog muškarca prosijede kose koji je nosio sivo-maslinastu uniformu, a kapetan Marić je bio niža krupnija osoba crne kose sa brkovima, koji je nosio maskirnu uniformu.

³ Svjedok Mladen Beneta odbio je odgovarati na pitanja odgovarajući kako je on „tankih živaca“ te da ne može odgovarati na tolika pitanja, kako je lošeg zdravstvenog stanja i da se zbog smrti u obitelji nalazi u stanju u kojem nije u mogućnosti davati iskaz pred sudom.

Svjedok Ivan Pereković također je iskazao kako je od događaja prošlo više od 18 godina te da se detalja, zbog svega što se dogodilo, ne može sjetiti.

⁴ Na glavnoj raspravi u ponovljenom postupku na ročištu održanom dana 15. prosinca 2008. godine svjedok je rekao kako misli da je upravo kapetan Marić bio u grupi ljudi koja je odvela Kaurića.

Svjedočenje – Rade Vekić

U glinski zatvor došao je raditi tek krajem 1992. godine. Nema saznanja o boravku Litrića, Žužića i Kaurića u zatvoru. Kasnije je čuo da su isti bili pritvoreni te da su bili u zatvoru gdje su zadržani svega jedan dan nakon čega su odvedeni i ubijeni. To je učinjeno stoga što se sumnjalo da su isti sudjelovali u likvidaciji trojice srpskih vojnika. Okrivljenika poznaje, radio je u komandi teritorijalne obrane koja se nalazila na samom ulazu u odgojno-popravni dom. Ta zgrada nije imala nikakve veze sa zatvorom.

Svjedočenje – Roland Soldo

Svjedok je potvrdio ono što je već izjavio prilikom davanja iskaza u ranijem postupku. Osobno je vidio čin odvođenja četiri civilne osobe iz kruga zatvora. Te četiri osobe su bile postrojene u krugu zatvora i njih su kroz veliku kapiju iz kruga zatvora izvele uniformirane osobe. Misli da to nisu bili stražari u zatvoru. Bili su obučeni u sivo-maslinaste uniforme, a neki i u maskirne. Pretpostavlja da su četvorica izvedeni iz samnica. Iz prostorije u kojoj je on boravio sa još 60 osoba, nisu zasigurno izvedeni.

U prostoriji u kojoj je on boravio jedno kratko vrijeme boravile su i dvije civilne osobe.

Svjedočenje – Franjo Triplat

Rekao je da je u zatvoru u Glini boravio u jednoj većoj prostoriji sa još 60-ak zatvorenika. U navedenoj prostoriji boravili su i civili. Sjeća se da su bili dovedeni otac i sin, a misli da je bilo još jedan ili dva civila. Ti civili su boravili u toj prostoriji vrlo kratko. Nakon toga su odvedeni. Vezano za odvođenje ove četvorice, sjeća se da je došao jedan stražar u prostoriju i izveo oca i sina i još jednu ili dvije civilne osobe.⁵ Potom su izvedeni iz kruga zatvora gdje ih je čekala nekolicina uniformiranih osoba. Misli da se radilo o tri ili četiri osobe obučene u maskirne uniforme. Nakon toga osobe su izvedene iz kruga zatvora.

Okrivljenika je viđao ponekad u zatvoru u Glini. Sjeća se da je imao šarenu uniformu. Ne sjeća se da je on bio među osobama koje su zatvorenika izvele iz zatvora. Rekao je i kako se sjeća stražara po imenu Nenad Petrović. On nije sudjelovao u odvođenju civila već se radilo o jednom nižem pogrbljenom stražaru. Ime mu je bilo Pero.

27. listopada 2010. godine – nastavak dokaznog postupka

Izvyštava: Jelena Đokić Jović, Documenta, Zagreb

Suđenje prate i Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Nebojša Paunović, ured OEES-a u Zagrebu, supruga okr. Miljevića Mara Miljević, Slavica Kaurić supruga pok. Janka Kaurića, predstavnici medija...

U nastavku dokaznog postupka ispitani su svjedoci Đuro Šimunović i Nedjeljko Momčilović.

⁵ Na ročištu održanom 13. lipnja 2008. u prijašnjem postupku svjedok je na pitanje branitelja da li se sjeća da su sa ocem i sinom odveli još nekog civila odgovorio da se toga ne sjeća već mu je u pamćenju ostala upravo činjenica da su zajedno bili zatočeni i odvedeni otac i sin.

Svjedok Đuro Šimunović⁶

" Okrivljenika poznajem i viđao sam ga u komandi TO. On nije imao ništa sa zatvorom, nikad ga nisam vidio u zatvoru", kategoričan je bio svjedok.

Kao pripadnik vojne policije, tijekom inkriminiranog razdoblja, bio je stacioniran u komandi TO, u krugu bivšeg Doma za preodgoj maloljetnika. Ustvrdio je da pripadnici vojske i policije nisu imali pristup glinskom zatvoru, ulazak je bio omogućen samo određenim osobama. Iz kruga komade TO pružao se pogled na zavorsko dvorište. *"Jednom sam vidio Antu Žužića, poznavao sam ga od prije, dok je šetao zatvorskim dvorištem. Janka Kaurića, Borislava Litrića te Milana Litrića nisam poznavao. Čuo sam iz pričanja da su ova četvorica jedne noći odvedeni i likvidirani zbog sumnje da su na položajima između sela Gređana i Selišta ubili trojicu pripadnika paravojnih formacija tzv. SAO Krajine. Čuo sam i da je kod jednog od njih pronađena puška stradalog krajinskog vojnika"*, prisjetio se svjedok.

Ne zna tko je iz glinskog zatvora izveo ovu četvoricu zatvorenika i tko ih je potom likvidirao. *"Pričalo se, kružile su priče, da je u to bila umješana vojna policija, konkretno, izvjesni Joso Kovačević koji je sa određenom skupinom ljudi djelovao posve samostalno. Ovaj Joso bio je glavni za razmjene koje su onda bile učestale. Upravitelj zatvora tada je bio Đuro Birač"*, objasnio je svjedok.

Svjedok Nedjeljko Momčilović

"Okrivljenik je tijekom rata kao "pozadinac" organizirao sporovode za poginule krajinske vojnike, a bavio se i prikupljanjem i distribucijom pomoći obiteljima poginulih. Bio je stacioniran u tadašnjem glinskom vatrogasnom domu. Imao je nekakav čin, mislim čin vodnika, ali u biti je bio običan "potrčko" i "presitna osoba". Siguran sam da kao takav nije mogao naložiti odvođenje ztvorenika iz kruga zatvora", rekao je svjedok koji je tijekom ratnih zbivanja u glinski zatvor noćio i redovito distribuirao hranu.

Optuženika je viđao u tzv. velikom zatvorskom krugu kome je pripadao prostor bivšeg Odgojno-popravnog doma dok je tzv. mali krug pripadao glinskom zatvoru. *"Veliki krug je bio prostor gdje su se svi sastajali i u tom prostoru sam tijekom kritičnih zbivanja viđao optuženika. Bio je obučen u SMB uniformu, budući da su u to vrijeme uglavnom svi imali takvu uniformu. Poznavao sam oštećenike i dok su bili u šetnji viđao sam ih u tzv. malom krugu zatvora. Jednog dana sam čuo da su ovi naprosto nestali, odnosno ubijeni i da je to bila odmazda za naše smrtno stradale vojnike, negdje u Skeli"*, rekao je svjedok.

Uz suglasan prijedlog procesnih sudionika **pročitani su iskazi svjedoka**, hrvatskih ratnih zarobljenika dani na prijašnjoj glavnoj raspravi i to: Krune Filjaka, Marinka Jajčevića, Josipa Lakića, Dražena Razuma, Vlade Filipčića i Damira Vnovčeka.

⁶ Svjedok Đuro Šimunović na glavnu raspravu je doveden iz pritvora sisačkog zatvora. Naime, Đuro Šimunović, inače Glinjanin, uhićen je 28. rujna 2010., pod sumnjom da je počinio ratni zločin protiv civila te ratnih zarobljenika. U međuvremenu ŽDO u Sisku protiv njega je podnijelo istražni zahtjev zbog postojanja osnovane sumnje da je u glinskom zatvoru sudjelovao u premlaćivanju jednog zarobljenog pričuvnog policajca koji je od posljedica premlaćivanja preminuo te da je na isti način teško ozlijedio jednog civila. Pritvor mu je određen po nalogu istražnog suca.

Pročitana je i iskaz svjedokinje Anice Čučković neposredno ispitane na prijašnjoj glavnoj raspravi.

Odluka Vijeća o dokaznim prijedlozima stranaka

Neposredno će se na glavnoj raspravi ispitati svjedoci Ivan Turudić, Nikola Sužnjević, Ivica Cindrić, Stoja Baltić, Radovan Jović, Željko Štedlbauer, Srećko Ostojić te sudsko medicinski vještak Davor Strinović.

Svjedok Stanko Palančanin ispitat će se zamolbenim putem, budući da prebiva na teritoriju Republike Srbije.⁷

Od glinskog zatvora zatražit će se dokumentacija o evidenciji zatvorenika i zatvorskog osoblja, odnosno personalni dosjei zaposlenika za razdoblje lipanj – listopad 1991., posebice personalni dosjei zatvorskih stražara Nenada Petrovića i Ilije Djakovića te eventualno knjige evidencije o odvođenju i dovođenju zatvorenika za navedeni vremenski period, naravno ukoliko iste egzistiraju.

Vijeće je odbilo prijedlog obrane te će optuženik i slijedeće ročište glavne rasprave čekati u pritvoru sisačkog zatvora.⁸

Glavna rasprava nastavlja se **29. i 30. studenog u 9,30h.**

29. studeni 2010. godine – dokazni postupak

Izvještava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prate i: Jelena Đokić Jović, Documenta, Nebojša Paunović, OSCE, supruga okr. Rade Miljevića Mara Miljević, predstavnici medija...

Nastavak dokaznog postupka

Na raspravu nisu pristupili pozvani svjedoci Ivica Cindrić, Ivan Turudić i Srećko Ostojić.

Svjedočenje – Stoja Baltić

⁷ Obrana je predložila ispitivanje svjedoka putem video linka. Vijeće je prijedlog odbilo.

⁸ Napominjemo, 8. prosinca 2010. istječe rok najduljeg trajanja pritvora (4 godine i 9 mjeseci) protiv opt. Rade Miljevića. Naime, do donošenja presude prvog stupnja pritvor može trajati najdulje tri (3) godine, a kada je u pitanju kazneno djelo za koje se može izreći kazna dugotrajnog zatvora. Kada je donesena nepravomoćna presuda, trajanje pritvora može se produžiti do njene pravomoćnosti za jednu četvrtinu, to jest devet (9) mjeseci. Ove rokove može sukladno odredbi čl. 109. st. 3. ZKP-a produžiti Vrhovni sud Republike Hrvatske na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika nakon što je prvostupanjska presuda ukinuta po pravnom lijeku. Taj rok je u ovom slučaju produžen za još jednu godinu.

Rekla je da nije poznavala oštećenike i da joj nije poznato ništa o njihovoj sudbini. Pokojni suprug ubijen je u kolovozu 1991. godine u Donjem Selištu, 500m od njihove kuće. Tom prilikom ubijene su još dvije osobe. Nije joj poznato da su neke osobe zbog odmazde odvedene iz glinskog zatvora i ubijene.

Svjedočenje – Nikola Sužnjević

Rekao je da je u kolovozu ili rujnu 1991. formiran tzv. Okružni sud u Glini. On je kao okružni sudac počeo raditi u prosincu 1991. godine.

Poznavao je dobro Antu Žužića, za Litriće je čuo, dok Janka Kaurića nije poznavao.

Okrivljenika je također poznavao. Zna da je prije rata radio u Odgojno-popravnog domu u Glini. Početkom rata vidao ga je u blizini zgrade Odgojno-popravnog doma. Ondje se nalazila i komanda štaba teritorijalne obrane. Smatra da Rade Miljević nije bio osoba koja je mogla odlučivati o nečijim sudbinama. O tome su mogle odlučivati ilegalne grupe koje su djelovale po Glini. Npr. „Šiltovi“, grupa koja se nazivala „Lime“. I Joso Kovačević bio je u jednoj ilegalnoj grupi, koja je uglavnom bila zadužena za vojne akcije. U to je vrijeme šef u zatvoru bio Đuro Birač, koji je brzo napustio tu funkciju upravo zbog postojanja tih ilegalnih grupa. Upravitelj zatvora je bio Drobňjak.

30. studeni 2010. godine – dokazni postupak

Izveštava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prati i: Jelena Đokić Jović, Documenta, Nebojša Paunović i Jelena Borić, OSCE, Mara Miljević, supruga okrivljenog, Slavica Kaurić, supruga pokojnog Janka Kaurića, predstavnici medija...

Nastavak dokaznog postupka

Na ročište nisu pristupili vještak dr. Davor Strinović i svjedok Željko Štedlbauer.

Svjedočenje – Radovan Jović

Okrivljenika poznaje dugi niz godina i to kao osobu koja je bila odana kako svom poslu tako i obitelji. Siguran je kako okrivljenik nije čovjek koji bi se mogao nagovoriti na sudjelovanje u događajima koji su mu stavljeni na teret. Rekao je da je, prije nego što je pristupio sudu zbog davanja iskaza, razgovarao s nekolicinom ljudi koji se sada nalaze u Beogradu, a koji su tada radili u zatvoru u Glini. Svi su mu rekli da okrivljenik nije mogao imati veze sa odvođenjem oštećenika. Oni smatraju da je to učinila vojna policija.

Sjeća se događaja iz vojne vojne komande, u koju je odolazio zbog dobivanja propusnica. Čuo je sa kata zgrade kako netko viče: „Tko je odveo te ljude?“. Odgovor je bio da je to sigurno učinila vojna policija.

Josu Kovačevića je poznavao, on je u inkriminirano vrijeme bio pripadnik vojne policije. Nadimak mu je bio „Joja“ ili „Jovan“. Nikada nije čuo da su ga oslovljavali sa „kapetan Marić“.

13. prosinca 2010. godine – nastavak dokaznog postupka

Izveštava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prate i: Jelena Đokić Jović - Documenta, Laura Fernandez, Nebojša Paunović, Biljana Alavanja - OSCE, supruga okrivljenog Mara Miljević, supruga pok. Janka Kaurića Slavica Kaurić, predstavnici medija...

Svjedočenje Ivana Turudića

Svjedok je rekao da je od rujna 1991. do ožujka 1992. godine boravio u zatvoru u Glini. Sjeća se dana kada su četvorica oštećenih izvedeni iz kruga zatvora. U tom momentu bio je smješten u tzv. „muzičkoj prostoriji“ zajedno sa još 60-ak zarobljenika pa je čitav događaj mogao pratiti kroz prozor te prostorije. Oštećenici nisu boravili u toj prostoriji već u samicama. Čuo je lupanje po ulaznim vratima zatvora. Stražar Petrović otvorio je vrata, nakon toga je u krug zatvora ušla njemu nepoznata osoba. Ne sjeća se da li se pri tome ta nepoznata osoba predstavila.⁹ Bio je jače građe, nosio je maskirnu uniformu i pištolj za pojasom. Stražaru Petroviću dao je nekakav papir¹⁰, nakon čega su se uputili do samica i izveli četvoricu oštećenika. Izašli su hodajući dva po dva, a iza njih išli su stražar Petrović i ta druga osoba. Rekao je kako je tog dana doznao kako je oštećene iz kruga zatvora izvela osoba po imenu Miljević. Prisjetio se da su izvedeni neposredno prije ručka i da su se tada u krugu zatvora nalazili Pavle Štajdohar i Ivan Pereković koji su bili zaduženi za podjelu ručka.

Poznavao je Josu Kovačevića koji se nazivao i „kapetan Marić“

Branitelj okrivljenika **prigovorio je** iskazu svjedoka u cijelosti, posebno u dijelu u kojemu je zapisnički konstatirano da je svjedok iskazivao sukladno kao na predhodnim raspravama.

Vještačenje dr. Davora Strinovića

Potvrdio je nalaz i mišljenje vezano za protokole Zavoda za sudsku medicinu za pok. Borislava Litrića, Milana Litrića, Antu Žužića i Janka Kaurića.

Ponovio je, vezano za ozljede Janka Kaurića, kako su pri obdukciji pronađeni stari prelomi u procesu zaraštavanja u predjelu petog i sedmog rebra. Siguran je da su ti prijelomi nastali ranije, bar 3-4 tjedna prije smrti.

⁹ Svjedok je na ročištu održanom 2008. godine naglasio kako se osoba, koja je nakon kucanja po ulaznim vratima, prije ulaza u krug zatvora, predstavila kao Miljević.

¹⁰ Na ročištu 2007. godine svjedok je izjavio kako je Rade Miljević pročitao imena Ante Žužića, Litrića i Janka Kaurića, a nakon što je imena pročitao rekao je stražaru da izvede te ljude.

Dodao je kako iz podataka iz protokola Zavoda za sudsku medicinu proizlazi da je jedino Janko Kaurić pronađen na starom katoličkom groblju, dok su ostala trojica oštećenika pronađeni u Glini, na brdu Pogledić, iznad groblja.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO nije imao novih dokaznih prijedloga, dok je obrana ostala kod svih ranijih prijedloga.

Ponovno će biti pozvani svjedoci Srećko Ostojić, Ivica Cindrić i Željko Štedlbauer.

Rasprava će se nastaviti **25. siječnja 2011. godine.**

25. siječnja 2011. godine – nastavak dokaznog postupka

Izvyštava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prate i: Jelena Đokić Jović, Documenta, Nebojša Paunović, Ured OEES-a u Zagrebu, supruga okr. Rade Miljevića Mara Miljević, predstavnici medija...

Nastavak dokaznog postupka

U nastavku dokaznog postupka ispitan je svjedok Željko Štedlbauer, dok pozvani svjedoci Ivica Cindrić i Srećko Ostojić nisu pristupili na sud.

Svjedočenje Željka Štedlbauera

U razdoblju od 16. rujna do 31. listopada 1991. godine, dok je boravio u zatvoru u Glini, okrivljenog Radu Miljevića nije nikada vidio. Ne sjeća se niti imena žrtava (oca i sina Litrića, Kaurića i Žužića).

Cijelo je vrijeme boravio u jednoj prostoriji zajedno s još 57 osoba, kasnije su došla još trojica. Iz te prostorije mogla su se vidjeti vrata kroz koja su dolazili stražari, vrata gdje se nalazila kantina, ali se nije mogla vidjeti kancelarija u koju su odvođeni i tučeni zatvorenici. Također nisu se mogla vidjeti niti vrata koja su vodila do igrališta i kroz koja su prvi put ušli u krug zatvora. Za vrijeme njegova boravka u glinskom zatvoru iz te prostorije nitko nije odveden, a da se nije vratio. Pokraj prostorije u kojoj su boravili nalazile su se samice.

Dodao je i da su postojale 4 samice u kojima je uvijek boravila po jedna osoba. Jednom prilikom primjetio je samo dvojicu, dok druge dvije osobe više nije bilo. Kasnije se pričalo da su te dvije osobe razmijenjene. On nije vjerovao u tu priču. Dan, dva kasnije druge dvije osobe pojavile su se u samicama.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO predložio je da se pozove i ispita svjedok Srećko Ostojić.

Branitelj okrivljenog Miljevića ostao je kod svih prijedloga navedenih u podnesku sudu od 12. studenog 2009. godine.

Novo račište zakazano je za dan **01. ožujka 2011. godine.**

1. ožujka 2011. godine – nastavak dokaznog postupka

Izveštava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prati i Jelena Đokić Jović, Documenta; Nebojša Paunović, Ured OESS-a u Zagrebu, supruga okr. Rade Miljevića Mara Miljević; predstavnici medija...

Nastavak dokaznog postupka

U nastavku dokaznog postupka ispitan je svjedok Ivica Cindrić.

Pozvani svjedok Srećko Ostojić nije se odazvao pozivu.

Svjedočenje – Ivica Cindrić¹¹

Ponovio je isto što je izjavio i u ranijem postupku.

Zarobljen je od strane pripadnika srpskih paravojskih formacija dana 17. rujna 1991. godine. S njim je zarobljen i pokojni Janko Kaurić. Nakon zarobljavanja obojica su dovedeni u zatvor u Glinu gdje je svjedok bio podvrgnut ispitivanju. Bio je smješten u prostoriji sa još nekolicinom zarobljenika, bilo ih je više od 10. U istoj prostoriji boravio je i Janko Kaurić. Tijekom noći više puta je odvođen na ispitivanje. Slijedećeg dana izvedeni su u krug zatvora u kojem je bio postavljen šator pred kojim je njemu nekoliko nepoznatih osoba djelilo doručak. Nakon ponovnog ispitivanja premješten je iz zatvora u Glini u drugu zgradu koja je bila pod ingerencijom JNA. Potom je prevezen u Dvor, zatim u Banja Luku pa u Sarajevo.

Kazao je da se, s obzirom na kratko vrijeme provedeno u zatvoru, ne sjeća okrivljenika niti da ga je vidio u krugu zatvora. Ne poznaje niti ostale tri žrtve.

Predsjednica vijeća utvrdila je da je **pročitao i zapisnik o ispitivanju svjedoka Stanka Palančana**.¹²

¹¹ Svjedok Ivica Cindrić u istrazi je ispitan 27. ožujka 2006. godine te na glavnoj raspravi 4. prosinca 2006. godine.

¹² Svjedok Stanko Palančan ispitan je temeljem zamolnice Županijskog suda u Sisku pred istražnim sucem Višeg suda u Beogradu – Odjelom za ratne zločine dana 13. prosinca 2010. godine. Rekao je da je bio kapetan prve klase u vojsci, inače načelnik osiguranja u štabu teritorijalne obrane općine Glina od 1980. godine. Vojna policija bila je pod njegovom ingerencijom. Imao je i direktnu vezu sa zatvorom. Sve razmjene zarobljenika dovedenih u glinski zatvor napravio je upravo on. Kazao je i da je Rade Miljević imao veze sa zatvorom, no da bez naredbe nije imao mogućnost izvoditi ljude iz zatvora. Poznavao je pok. Janka Kaurića, Milana Litrića, Borislava Litrića i Antu Žužića. Znao je za naredbu temeljem koje su se ti ljudi trebali pustiti na slobodu. Tu naredbu izdao je komandant teritorijalne obrane, a to je bio Stanko Divljakinja. Ne zna tko ju je realizirao. Sa Stankom Divljakinjom nije razgovarao o toj

Riješenje vijeća o dokaznim prijedlozima

Vijeće je prihvatilo prijedlog stranaka da se iznova pozovu i saslušaju svjedoci Srećko Ostojić i Zoran Kotnik.

Odbijeni su prijedlozi branitelja:

- da se pregleda CD snimka sprovoda iz prosinca 1991. godine,
- za međusobnim suočavanjem svjedoka Turudića, Benete, Štajduhara, Perekovića, Vandelića i Šedlbauera te njihovo suočenje s okrivljenikom,
- za psihologijskim vještačenjem vjerodostojnosti iskaza svjedoka optužbe po fakultetu psihologije u Zagrebu,
- da se ispituju u svojstvu svjedoka osobe (31) navedene u podnesku branitelja od 13. studenog 2009. godine.

Slijedeće ročište zakazano je za dan **05. travnja 2011. godine.**

5. travnja 2011. godine – nastavak dokaznog postupka

Izvjestava: Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb

Suđenje prati i Jelena Đokić Jović, Documenta; Nebojša Paunović, Ured OEES-a u Zagrebu, supruha okr. Rade Miljevića Mara Miljević; predstavnici medija...

Nastavak dokaznog postupka

U nastavku dokaznog postupka ispitan je svjedok Srećko Ostojić.

Svjedočenje – Srećko Ostojić

Okrivljenika je poznao od prije rata. Tijekom 1992. godine bio je uhapšen zbog izbjegavanja vojne obveze. U zatvoru u Glini je proveo 15-ak dana. To vrijeme je boravio u prostoriji sa srpskim zatvorenicima, uglavnom su bili odvojeni od hrvatskih zarobljenika. U tom razdoblju nije vidio da je okrivljenik dolazio u zatvor. U zatvoru je vidio Litrića i Žužića. Nije ih poznao,

naredbi, osim na način da mu je on rekao da su Kaurić, Litrići i Žužić pušteni. Komandant zatvora bio je Đuro Birač. Poznao je i Josu Kovačevića koji je vodio izviđačko diverzantsku grupu. Niti on nije imao direktnu vezu sa zatvorenicima iz zatvora ili logora, nije imao nikakva ovlaštenja u odnosu na zatvorenike, mogao ih je dobiti samo od komandanta. Rekao je da je istina da je vodio dnevnik u koji je unosio bilješke o osobama koje je dobio u zarobljeništvo. Ne sjeća se da je u njega zapisao da je četvoricu oštećenika nakon što su otpušteni preuzeo Josu Kovačević, ali moguće je da mu je komandant rekao da ih je preuzeo Josu Kovačević. Dodao je kako je i on 1992. godine bio optužen za isto djelo koje je i Miljeviću stavljeno na teret te kako on za to nije bio odgovoran, kao ni Rade Miljević. Smatra da je Miljević uhićen iz razloga što je dobio mogućnost obnove kuće z Glini, imao je dobru mirovinu, dobro je živio što je po mišljenju svjedoka smetalo ljudima. Kazao je i da vjeruje da su pok. Kaurić, Žužić i otac i sin Litrić pušteni, a što se kasnije dogodilo i tko ih je ubio ne zna.

ali od stražara je doznao tko su oni. Rekao je da se tada po gradu pričalo da je ubojstvo Ante Žužića naredio Stanko Divjakinja zbog njihovih nerazriješanih financijskih odnosa.

Čuo je da su Ante Žužić i jedan od Litrića ubijeni negdje kod Pogledića, ali nije čuo tko ih je odveo.¹³

Govorilo se samo o likvidaciji dvije osobe i to Ante Žužića i jednoga od Litrića. U uhićenju drugih dviju osoba, Janka Kaurića i drugog Litrića, nije ništa čuo.

Rekao je kako mu je otac pričao da je iz njegova razgovora sa ocem Željka Zlokasa saznao da je upravo Željko Zlokas, kao pripadnik vojne policije, sudjelovao u likvidaciji Ante Žužića i Litrića.

Nije vidio nikakvo premlaćivanje hrvatskih zarobljenika. Ne zna gdje se nalazila glazbena prostorija.

Dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO predložio je ispitivanje jednog svjedoka na okolnosti izvođenja iz zatvora oštećenika i njihove egzekucije. Naveo je kako se radi o posebnom načinu ispitivanja svjedoka, a u roku od tri dana pismeno će dostaviti obrazložen prijedlog sudu.

Branitelji okrivljenika nisu se protivili prijedlogu zamjenika ŽDO zbog važnosti navedenog prijedloga iako smatraju da je, s obzirom da je kazneni postupak u završnoj fazi, prijedlog zamjenika ŽDO neozbiljan i neprihvatljiv. Zatražili su da se na isti način ispitaju svjedoci čije je ispitivanje predloženo u podnesku obrane od 13. siječnja 2011. godine.

Rješenje vijeća

Vijeće je odredilo rok od tri dana u kojem će zamjenik ŽDO dostaviti sudu pismeni prijedlog o ispitivanju novog svjedoka.

Datum sljedeće rasprave će biti zakazan naknadno.

19. studenog 2012. godine –čitanje optužnice, očitovanje o krivnji, dokazni postupak, završne riječi stranaka u postupku

Izveštava: Jelena Đokić Jović, Documenta, Zagreb

Suđenje prati i Maja Kovačević Bošković, Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb, obitelj optuženika, novinari.

¹³ Nakon što je branitelj okrivljenika predočio svjedoku dio iskaza iz spisa Kio-25/07 svjedok se prisjetio da je tada rekao kako je Litrića i Antu Žužića odvela vojna policija. Zamjenik ŽDO prigovorio je predsjednici vijeća ukazujući na nedosljednost, jer njemu nije bilo dozvoljeno predočavati iskaz svjedoku dat ranije u spisu Kio- 25/07, dok je branitelju okrivljenika to dozvoljeno.

Čitanjem optužnog akta pred Županijskim sudom u Sisku iznova je započela glavna rasprava u trećem (drugom) ponovljenom postupku protiv opt. Rade Miljevića za ratni zločin nad civilima.¹⁴

Optuženik se o krivnji očitovao negativno.

Iznova su pročitani iskazi svjedoka saslušanih tijekom prijašnjih glavnih rasprava i to: Marice Litrić, Slavice Kaurić, Pavla Štajdohara, Ivica Perekovića, Mladena Benete, Damira Vandelića, Rade Vekića, Rolanda Solde, Franje Triplata, Đure Šimunovića, Nedeljka Momčilovića, Krune Filjka, Marinka Jajčevića, Josipa Lakića, Dražena Razuma, Vlade Filipčića, Damira Vnovčeka, Stoje Baltić, Nikole Sužnjevića, Radovana Jovića, Ivana Turudića, Srećka Ostojića, Ivica Cindrića, Željka Šedlbauera.

Pročitani su i iskazi svjedoka ispitanih zamolbenim putem na Višem sudu u Beogradu, Republika Srbija: Stanko Palančanin, Petar Baltić, Rade Vrga, Đuro Birač, iskaz zaštićenog svjedoka pod pseudonimom "Galeb".

Pročitani su nalaz i mišljenje sudsko-medicinskog vještaka dr. Davora Strinovića.

Izvedeni su i materijalni dokazi čitanjem Očevida sa lica mjesta u Kaznionici u Glini, Zapisnika o ekshumaciji posmrtnih ostataka civilnih i vojnih žrtava od 06.11.1996., Zapisnika o pregledu posmrtnih ostataka od 08.11.1996., Zapisnika o identifikaciji mrtvih tijela Litrić Milana i Žužić Ante od 15.11.1996., Zapisnika o identifikaciji mrtvog tijela Janka Kaurića od 22.11.2001., Zapisnika o identifikaciji Borislava Litrića od 13.12.2001., Zapisnika o prepoznavanju po svjedocima Ivici Perekoviću i Pavlu Štajdoharu od 09.03.2006., dokumentacije o pregledu mrtvih tijela Janka Kaurića, Milana Litrića, Borislava Litrića i Ante Žužića, izvod iz kaznene evidencije za okrivljenog iz koje je razvidno da isti nije osuđivan.

Izvršen je uvid u: fotoelaborat nastao kao rezultat očevida, Knjigu primopredaje zatvorske straže, Spisak zatvorenika, Rokovnik krađe po hrvatskim selima Stanka Palančanina, foto-dokumentaciju očevida i ekshumacije.

Optuženik je iznio obranu negirajući počinjenje kaznenog djela. "*Nikada nisam stupio u prostor glinskog ratnog zatvora i sretan sam zbog toga. Antu Žužića poznajem kao časnog i dobrog čovjeka i vrsnog poduzetnika, ostale žrtve ne poznajem. Tijekom dokaznog postupka počinitelji ovog kaznenog djela su identificirani te se nadam da će državno odvjetništvo postupiti sukladno ovlastima*", rekao je optuženik.

Nakon okončanja dokaznog postupka uslijedili su **završni govori stranaka**.

Zastupnik optužbe zatražio je osuđujuću presudu navodeći da dokazi izvedeni na glavnoj raspravi nedvojbeno ukazuju na kaznenu odgovornost optuženika. Iskaze dvojice ključnih svjedoka Pavla Štajdohara i Ivana Turudića smatra detaljnim, preciznim, logičkim i

¹⁴Optužnica ŽDO-a iz Siska datira od 4. rujna 2006., a glavna rasprava u prvotnom postupku započela je u prosincu 2006. Vrhovni sud u dva navrata je ukinuo osuđujuću, nepravomoćnu presudu, smatrajući da je prvostupanjski sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje te je predmet vraćao prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Glavna rasprava u trećem (drugom ponovljenom) postupku započela je 25. listopada 2010. godine. Posljednje ročište održano je 5. travnja 2011.

Optuženik je u pritvoru proveo 4 godine i 9 mjeseci što je rok najduljeg trajanja pritvora do donošenja presude prvog stupnja, odnosno nakon što je ovakva presuda donijeta te konačno kada je prvostupanjska presuda ukinuta po pravnom lijeku od strane Vrhovnog suda, a bio je obavezan i na plaćanje troškova parničnog postupka.

vjerodostojnim. Ovi iskazi osnovno su uporište optužbe koji podkrjepljuju krivnju optuženika. Obojica su bili u mogućnosti vidjeti dolazak okrivljenika u krug zatvora i odvođenje oštećenika. I svjedok Ivica Pereković bio je na dvorištu u trenutku odvođenja oštećenika. Upravo su ova trojica svjedoka opisala da je Rade Miljević osoba koja je došla u zatvor, predstavila se kao "Miljević" i predala stražaru na ulaznim vratima zatvora cedulju, a ovaj je nakon toga odveo oštećenike iz prostorija u kojima su se nalazili. Stražar Nenad Petrović netom nakon odvođenja objasnio je da su na popisu zarobljenika sada četvorica manje, jer ih je Rade Miljević odveo. To svakako implicira zaključak da se u trenutku odvođenja znalo da se ovi zatvorenici nikada neće vratiti, odnosno da će biti predani Josi Kovačeviću radi likvidacije.

Iskazi svjedoka Nikole Sužnjevića, Radovana Jovića, Đure Šimunovića neizravno potvrđuju zaključak o unaprijed, u prostorijama tadašnjeg štaba TO, skovanom zajedničkom planu o likvidaciji oštećenika, u okviru kojeg je uloga optuženika bila izvesti oštećenike iz zatvora i predati ih radi likvidacije grupi čija je zadaća bila obavljati "prljave poslove".

Branitelj je pledirao za oslobađajuću presudu temeljenu na načelu *in dubio pro reo*. Ukazao je na nalaze ukidbenih odluka Vrhovnog suda. Dokazni postupak nije iznjedrio postojanje zajedničkog dogovora između optuženika i neutvrđenog broja naoružanih nepoznatih osoba kojima je optuženik navodno predao oštećenike radi likvidacije, niti je nedvojbeno utvrđeno da je optuženik doista izveo oštećenike iz logora. Iz knjige primopredaje zatvorske straže s nesumnjivom probativnom vrijednošću, zatvorenike koji su kasnije pogubljeni na brdu Pogledić izveo je Joso Kovačević.

Nakon vijećanja i glasovanja, **vijeće** je donijelo, a **Predsjednica vijeća** je **22. studenoga 2012., u 9,00h** javno objavila i ukratko obrazložila presudu.

Optuženi Rade Miljević oslobođen je optužbe sukladno članku 354. st. 3. ZKP-a jer nije dokazano da bi na temelju prethodnog dogovora s pripadnicima izviđačko-diverzantske grupe Jose Kovačevića iz glinskog zatvora 20. rujna 1991. izveo civile **Janka Kaurića, Milana Litrića, Borislava Litrića i Antu Žužića** te ih radi likvidacije predao neidentificiranim pripadnicima navedene grupe.¹⁵

Sud je nedvojbeno utvrdio da su četvorica civila kobnog dana odvedena iz zatvora te da im se nakon toga gubi svaki trag, sve dok 1996., odnosno 2001. njihovi posmrtni ostaci nisu ekshumirani na mjesnom, katoličkom groblju kod Gline. Sud je na temelju iskaza svjedoka očevidaca Pavla Štajdohara, Ivana Turudića te Ivica Perekovića nedvojbeno utvrdio da ih je iz glinskog zatvora izveo upravo optuženik, no tijekom postupka nije dokazano postojanje zajedničke odluke, što je temelj supočiniteljstva kao i namjera optuženika da oštećenike preda radi likvidacije. Iako prema materijalno pravnim odredbama supočinitelj odgovara u skladu sa svojom namjerom ili nehajem, kazneno djelo ratnog zločina moguće je počinuti samo s namjerom.

Zastupnik optužbe najavio je žalbu na presudu.

¹⁵ U prijašnjim postupcima koji su također provedeni pred vijećima Županijskog suda u Sisku optuženik je oglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 14 godina, a potom, u drugom ponovljenom postupku, i na kaznu zatvora od 12 godina. Vrhovni sud ukidbenim odlukama oba puta vraća postupak na ponovno suđenje upirući na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

